

ספר מי השילוה - חלק ראשון - פרשת יתרו

Mei HaShiloach - Vol I. Exodus - Shemoth - Yithro

Moshe listened to the voice of his father in law and did everything he said.

The reason this verse is written in such a way that the phrase "he said" appears at the end of the verse, is so that the vowel sound under the "*men*" in the word *amar* - said, is the *kometz*, (sounding as the O in "gone"). The word "*amar*" therefore reads "*omor*". This is to teach us that even Jethro had no idea how deep were the secrets in his words, and what direction they took.

וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר: - הטעם שנכתב כל אשר אמר בסוף פסוק, להיות נקוד בקמץ תחת המ"ם, ג"כ להורות כי גם יתרו לא היה יודע עומק דבריו עד היכן כוון

Only Moshe understood Jethro's words. This is why the phrase 'he said' carries the vowel sound *kometz*, as though they were said to Jethro (or through Jethro) while he himself never understood their true value.

רק משה הבין דבריו וזה כאשר אמר בקמץ שליתרו ג"כ נתאמרו הדברים, ולא הבין בעצמו ערך יקרותם.

And now, if you hearken to My voice and keep My covenant, you will be My treasure from all the nations, for all the Earth is Mine. And you will be a kingdom of priests and a holy nation to Me. These are the words that you shall speak to the Children of Israel.

The Hebrew word for treasure is "*segula*". The meaning of *segula* is something with the potential to acquire value and quality. Something that can be imbued with all the fabulous wealth of kings. A container.

ועתה אם־שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את־בריתי והייתם לי סגלה מכל־העמים - ענין סגולה, היינו אוצר וכלי קיבול לקבל כל גזוי מלכים,

This is what God said to the Jewish people, that He will make them into a vessel capable of holding the abundance of all the blessings that He, God, possesses, and that they will be empowered to become that great.

וכן אמר הש"י לישראל שיעשה אותם כלי קיבול כדי שיניח בהם כל הטובות והברכות שיש לו ויוכלו לקבלם,

This is what was meant by the Rebbe, the Holy Jew of Pshische, when he said about this verse, "God's love for the Jewish people has the form of a *segula*", meaning something without reason.

וכן אמר הרב הקדוש היהודי מפרשיסחא על זה הפסוק, כי אהבת הש"י לישראל הוא בדרך דבר סגולה היינו בלי שום טעם.

For all the Earth is Mine. Now, in the context of the verse it should have stated, "For mine are all

the nations.” It is that after God has chosen Israel as His portion in the world, from that moment onwards He does not want to deal with the nations, and removes their choice. Hence it is not proper to refer to them individually but rather as an extension and part of the Earth.

כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ: וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מִמְּלַכְתּוֹ כַּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: – וְהָנָה לִפִּי הָעֲנִין הִיא צְרִיךְ לומר כִּי לִי כָל הָעַמִּים, רַק אַחֲרַי אֲשֶׁר בָּחַר הַשׁׁיׁ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְחַלְקוֹ מֵאֵין לוֹ עֶסֶק עִם הָעוֹמוֹת וְנִטְלָ מֵהֶם הַבְּחִירָה וְלֹא יִתְכַן לְקַרְוָא לָהֶם שֵׁם מִיּוֹחַד רַק הֵם נִכְלָלִים בְּכָלֵל אֶרֶץ.

And it was the sound of the Shofar, growing stronger and louder. Moses speaks and God answers him in a voice.

From this verse the Talmud (Berachot 45a) learns: From here we learn that the interpreter should not raise his voice louder than the cantor, as it is written, ‘and God answers him in a voice.’ This Talmud is difficult to understand, and as can be seen in the commentaries of the Tosafists and Al Fassi, who asked the obvious question, that from the text it would appear quite the opposite.

וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר כּו', מִשֶּׁהָ יִדְבַר וְהָאֱלֹקִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל, וְנִלְמַד מִזֶּה בְּמִס' בְּרִכּוֹת [מ"ה]. מִכַּאֲן שֶׁלֹּא יִגְבִּיָה הַמְתוֹרְגֵמָן אֶת קוֹלוֹ יוֹתֵר מִהַמְבַּרְךְ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָאֱלֹקִים כּו', וְהוּא תְמוּהָ עֵינֵין תּוֹסַפְתּוֹ וְרִי"ף שֶׁהִקְשׁוּ כִי מִזֶּה נִרְאָה לְהִיפֹךְ

The meaning, however, is as follows: While it is true that it was Moses who was speaking the Ten Commandments to Israel, nevertheless, deeper below the surface, at the root of the thing, in order that the words of the Torah be carved into the hearts of the Jewish people, it was God who was imprinting onto the heart of every single individual at His will. Therefore, in this respect, it is God, as it were, who is being referred to as the interpreter. Because it is only after the Ten Commandments had come from the mouth of Moses to the Jewish people, that God went back and carved the words into their hearts.

וְהָעֲנִין בְּזֶה כִּי בְּאַמַּת מֹשֶׁה הִי' אֹמֵר עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת לְיִשְׂרָאֵל אֶךְ בְּשׁוֹרֵשׁ הַדְּבַר שִׁיּוֹחֲקֵנוּ הַד"ת בְּלִבּוֹת יִשְׂרָאֵל זֶה הִי' מֵאַת הַשׁׁיׁ שֶׁהִי' חוֹקֵק בְּלִב כ"א ו"א כְּפִי רְצוֹנוֹ ית', וְזֶה הָעֲנִין אֲשֶׁר הַשׁׁיׁ כְּבִיכּוֹל נִקְרָא מְתוֹרְגֵמָן הִינּוּ אַחֵר שִׁיּוֹצֵאוֹ עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת מִפִּי מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל חֲזוֹר הַקְּב"ה חוֹקֵק אֹתָם בְּלִבָּם,

And this is the meaning of the dictum ‘the interpreter should not raise his voice above the sound of the cantor’. Because in fact, it would have been possible for God to carve the words of the Torah so much more deeply into their hearts with His infinite ability, than Moses had the capacity to do. Nonetheless, as it is written, ‘there arose no prophet like Moses in Israel’, meaning God did not enlighten any soul more than He enlightened Moses our teacher. This explains the Talmudic dictum that the interpreter should not raise his voice above the cantor, meaning higher than that level to which Moses attained.

וְזֶהוּ שֶׁלֹּא יִגְבִּיָה הַמְתוֹרְגֵמָן אֶת קוֹלוֹ כּו', כִּי בְּאַמַּת הִי' בִּיכּוֹלֵת הַקְּב"ה לְחַקֵּק הַד"ת בְּלִבָּם כְּפִי כַחוֹ ית' יוֹתֵר מִכּוֹ מִרְע"ה, אֶךְ כְּתִיב וְלֹא קָם עוֹד נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, וְהוּא שֶׁלֹּא הָאִיר הַשׁׁיׁ לְשׁוֹם נַפְשׁ יוֹתֵר מִלְּמֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה וְזֶהוּ שֶׁלֹּא יִגְבִּיָה הַמְתוֹרְגֵמָן אֶת קוֹלוֹ יוֹתֵר כּו' הִינּוּ יוֹתֵר מִמְדְּרֹגוֹת מִרְע"ה:

I am the Lord, your God.

The Hebrew word "I" is written *Anochi*, and not *Ani*. For if it had been written *Ani*, the implication would have been that God revealed Himself and His light in its entirety, and there no longer remained anything that had not been said explicitly. That there would be no depth to God's words, because everything would already have been revealed on the surface.

אנכי ה' אלקיך, ולא נאמר אני כי אלו להי' כתיב אני הי' משמע שגילה אז הקב"ה לישראל את כל אורו בשלימות ולא יוכלו אח"כ להעמיק בדבריו כי כבר גילה הכל,

The letter "kha" in the word *Anochi* suggests something that is unfinished and imperfect, a likeness, a depiction as it were. A suggestion of the light that God will reveal in the future. As with every insight a person gains deeper into the words of the Torah, he realizes that until now, he was in the dark.

אך הכ"ף מורה שאינו בשלימות ורק דמות ודמיון הוא להאור שיגלה הקב"ה לעתיד, וכל מה ששיג האדם יותר עמקות בד"ת יראה שע"ע הי' בחושך,

This is why day follows night. The day suggests that God opens the Gates of Wisdom for a person, then night comes, making a person realize that he shouldn't think that he has achieved enlightenment, because any enlightenment he achieved during the day will appear as night, compared to the enlightenment that he will achieve in the following day, and so on forever. So everything is night compared to the light that God will open in the future.

וע"ז מרמז היום והלילה, היום היינו שהש"י פותח שערי החכמה לאדם והלילה היינו שלא ידמה האדם שהשיג הכל בשלימות כי כל מה שהשיג הוא כלילה נגד היום הבא אחריו וכן לעולם, וממילא הכל הוא לילה נגד האור שיפתח הקב"ה לעתיד.

This explains the connection between the first and second commandments. "You shall make no graven images" - as we learn in the Zohar (Vol.I 87b), "because God commanded Moshe to carve himself the stone tablets of the commandments, He then commanded us not to carve stone", i.e. not to make another set of Torah commandments. This is because the Hebrew word *Pesel*, meaning "graven, carved image", suggests something that has been cut exactly to measure and perfection: a completely finished thing.

וזה שנסמך מאחר לא תעשה לך פסל ואיתא בזוה"ק [בראשית פ"ז:] משום דכתיב פסל לך ע"כ נאמר לא תעשה לך פסל דלא תעביד לך אורייתא אחרת, והענין בזה כי מלת פסל הוא דבר מחותך במדה וקצב ובהשלמה בלי חסרון שום דבר בעולם,

And such does not exist other than in the Torah of Moses our Teacher. But with the human mind, it is not possible to create such a perfection. As we learn in the Midrash, (Ruth Rabbah 3.2) The Roman Caesar said to R. Yehoshua b. Hananiya, "I can also make a Torah-Law like Moses". Then he commanded that none make a fire in Rome for three days. When he invited R. Yehoshua to come on the roof of the palace and look down on the city and see all the chimneys without any smoke they saw smoke come out of a single chimney. Caesar explained that one minister was sick and that he had been obliged to exempt him from the ban against making fire. At which point he admitted that he could not write a Torah-Law like Moses.

וזאת אינו נמצא רק בתורת מרע"ה אבל בשכל אנושי אין באפשר לתקן דבר כזה בשלימות הגמור כמו דאיתא במדרש [רות רבה ג' ב'] שאמר לי' קיסר לר' יהושע בן חנניא גם אני יכול לעשות תורה כמשה וגזר שלא יבערו אש ג' ימים ובתוך כך ראה עשן יוצא מבית אחד והשיב לו הקיסר כי שר אחד חלה והוכרח להתיר לו.

Now, the question is obvious. It is the law according to the decrees of the Torah that danger to life because of sickness, sets aside the laws of Shabbes. The difference is this: Someone making fire for a sick person on Shabbes is not desecrating Shabbes and does not need permission from Moses, and is not contravening any of the Laws of the Torah. Because this too, is a commandment: danger to life takes precedence and Shabbes is set aside.

והאמנם כי גם אצלינו הדין ע"פ תוה"ק כי פקוח נפש דוחה שבת אך החילוק כי המחלל שבת ע"פ פקוח נפש אינו מתנגד לתוה"ק כי גם זאת נצטוינו שפקוח נפש ידחה שבת,

Similarly, we find that whenever it is a time to act for God, we already find (in the Torah) the hint at how we should overturn the Torah. (Talmud Berachoth 54a. It is written, (Psalm 119:126) 'A time to do for God. They have overturned your Torah.' R. Nathan said, 'They have overturned your Torah because it is a time to do for God.') And so the Torah contains all the permutations of all possible scenarios the future can hold, and its light surrounds and contains every facet and every possibility. It is this quality which is beyond the ability of a human to manufacture. This is why the Zohar explains the prohibition against making graven images to be a prohibition against making positive commandments, and the prohibition against making likeness and pictures as a prohibition against making negative commandments or prohibitions.

[ברכות נ"ד.] ואומר: (תהלים קי"ט) עת לעשות לה' הפרו תורתך. רבי נתן אומר: הפרו תורתך משום עת לעשות לד'. וכן בכל מקום שהוא עת לעשות לה' נרמו הציוו של הפרו תורתך ולכן התורה כוללת כל הרפתקאות שיעברו ואורה מקיף כל האופנים וכל ההתהוות שאפשר להתהווה, וזה אין בכח שום אדם לעשות, וזה שמפרש בזוה"ק על לא תעשה לך פסל היינו במצות עשה, וכל תמונה הוא במצות ל"ת,

Because nothing is revealed in all its complexity to the human mind.

כי לא נגלה לאדם שום דבר עד תכליתו.

Make no gods of silver with Me, and gods of gold do not make yourselves. Make Me an altar of earth... Wherever I mention my Name I will come and bless you.

gods of silver refers to inauthentic love, and passion beyond the level of your true feelings. There are no familiarites allowed with heaven. God does not fill a person with love unless the truth is there to begin with.

לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם: מזבח אדמה תעשה-לי. אלהי כסף היינו גוון אהבה והתלהבות יותר מכפי מעמדך כי אין חברותא כלפי שמיא ואין הש"י מאהב את האדם רק אם האמת אתו,

gods of gold refers to inauthentic fear, and awe beyond the level of your true feelings. God asks

only that you **make Me an altar of earth**, that is to say, God wants only your true feelings, earth stands for simplicity, as it really exists in your heart.

ואלהי זהב היינו גוון יראה יותר מכפי מעמדך, רק מזבח אדמה תעשה לי, אדמה היינו פשיטות כמו שהוא בלבבך.

Wherever I mention my Name. The word/phrase “I mention” should more properly have been written “is mentioned” reading, “wherever My Name is mentioned” rather than, “wherever I mention My Name”. The mentioning referred to here in the text is a type of *Birrur*/testing. God is telling us that whenever He ascertains that the very core spark of a thought in your heart was meant for Him alone, then God will immediately send the blessing.

בכל-המקום אשר אזכיר את-שמי אבוא אליך וברכתך: אזכיר הוא מלשון בירר היינו בכל מקום שאני אברר שהיתה התכלת הנקודה שלך בלב לשם שמים, אז תיכף אשלח לך ברכה וברכתך.

If you make Me an altar of stone, do not make them hewn. For if you wave your sword over them they are profaned. Do not ascend upon steps to My altar, that you not expose your vulnerables on it.

All Jewish hearts are referred to by God as ‘My altar’. This explains the prohibition against using steps to ascend to it. For it is forbidden any Jew to consider himself better or higher than another Jewish soul.

ואם-מזבח אבנים תעשה-לי לא-תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה: ולא-תעלה במעלת על-מזבחי אשר לא-תגלה ערותך עליו: כל הלבבות של ישראל נקראים מזבחי, וזהו לא תעלה וכו', היינו שלא תגאה על שום נפש מישראל,

This is why the Torah warns, ‘that you not expose your vulnerables upon it.’ Meaning that you not end up embarrassing yourself. For if you are haughty over another person the end is always that you descend to a level lower than the one you were haughty over. And the other person is given your higher levels. As we learn in the Talmud (Megilla 16b) Mordechai was originally named fifth among his peers but was then relegated to sixth.

וזהו אמרו אשר לא תגלה ערותך עליו היינו שלא תבוא עי"ז לידי בושה שאם תגאה על שום אחד סופך שתרד מדרגה למטה הימנו והוא יעלה על מקומך, כמו דאיתא בגמרא [מגילה ט"ז:]: על מרדכי שבתחילה היה נמנה בחמישי ואח"כ בששי.
